

*Заслужений діяч науки й техніки України, Лауреат
Державної премії України, професор, д. т. н.
Дмитро Миколайович Оглоблін*

Наша історія і перспективи розвитку

Кафедра маркшейдерської

справи створена в 1943 р. у м.Прокоп'євськ, де і був здійснений перший набір студентів спеціальності "Маркшейдерська справа" (М). Організація цієї спеціальності диктувалася гострою виробничою необхідністю. Першими викладачами були інж. І.І. Бейлинов (зав. кафедрою), к.т.н. Я.І. Перельштейн, інж. І.Я.

Рейзенкінд. Після повернення інституту в м.Донецьк (тоді Сталіно) викладачі кафедри стали демобілізовані к.т.н. Т.А. Буй (1946), інж. Г.І. Герасименко (1946), інж. М.Г. Папазов (1947), проф., д.т.н. Д.М. Оглоблін (1948), інж. С.Ф. Травник(1949).

Протягом 20 років (1948-1968) кафедрою керував Заслужений діяч науки і техніки України, проф., д.т.н., Лауреат Державної премії України Дмитро Миколайович Оглоблін. Його ім'я навічно увічнене в назві кафедри.

Після смерті Д.М.Оглобліна кафедру очолювали доц., к.т.н. С.Ф. Травник (1969-1979), доц., к.т.н. В.В. Мирний (1979-2001). З 2001р. і по дійсний час кафедрою керує доц., д.т.н. М.М.Грищенко.

У різний час на кафедру прийшли працювати викладачі: к.т.н. М.В. Коротков (1948), інж. В.М. Поляков (1948), доценти к.т.н Н.В. Коммодов (1951),С.І. Нікольський (1954), ас. М.М. Зоря (1954), к.т.н. доц. В.В. Мирний (1966), ас. В.А. Савченко (1968), доценти к.т.н. А.В. Стягун (1969), Г.І. Козловський (1972), В.К. Музикантов (1972), Б.І. Нестеренко (1976), В.Ф. Бартенєв (1977), асистенти В.А.Боковий (1977), П.М. Ашихмин (1983), проф. д.т.н. В.І. Черняєв (1987), асистенти В.Е. Сидоренко (1989), А.М. Зливко

(1989), А.В. Андронов (1990), О.В. Прокопенко (1990), А.Н. Рибалко (1990), А.В. Васильєв(1991), Н.В.Моїсеєва (1993), В.І. Василенко (1993), ас. А.М. Грищенко (2000), доц., д.т.н. М.М.Грищенко (2001), доц. І.В. Філатова (2001), ас. А.М. Прудников (2005), проф., д.т.н. В.В. Назимко, ас. Н.А. Бугайова (2009), ас. М.О. Єгоньян (2011).

2-й корпус, 3-й поверх, місцеположення кафедри до 2004р.

За минулі роки кафедра пройшла період становлення і стала однією з ведучих маркшейдерських кафедр країни. Велика заслуга в цьому професора Д.М. Оглоблина, великого організатора науки, засновника маркшейдерської наукової школи Донбасу.

В післявійськові роки виконана науково-практична робота величезної важливості по відновленню маркшейдерських мереж і графічної документації вугільних шахт Донбасу і Нікитовського ртутного родовища.

Тісний зв'язок із промисловістю сприяв порівняно швидкому розвитку лабораторної бази, придбанню прецизійного устаткування для наукової праці. Були розроблені нові навчальні курси "Зрушення гірських порід під впливом підземних розробок", "Фотограметрія", "Радіо- і світлодалекоміри", "Гіроскопічне орієнтування" і ін. На базі власних досліджень і досвіду

11-й корпус, 3-й поверх, місцеположення кафедри з 2004р.

викладання сформувався зрілий колектив лекторів, проф. Д.М. Оглоблин, доценти С.Ф. Травник, М.Г. Папазов, Г.І. Герасименко, С.І. Нікольський, В.В. Мирний, В.К. Музикантов. Підготовка інженерів здійснювалася по 4 формам навчання: денної, вечірньої, заочній,

ВІК. Підготовлено і видано 10 підручників і навчальних посібників із грифами Міністерства. Вони багато років використовуються у всіх гірських вузах країни. Серед них один з перших у колишньому Союзі підручник "Маркшейдерська справа". Його третє видання в 1986 р. відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки. Це перше присудження Держпремії за підручник в історії університету. Лауреатами стали автори підручника: Г.І. Герасименко (помертньо), Г.І. Козловський, В.В. Мирний, В.К. Музикантов, С.І. Нікольський, Д.М. Оглоблин (помертньо), М.Г. Папазов, С.Ф. Травник.

За минулі роки співробітниками кафедри був виконан ряд наукових досліджень. Велике значення для промисловості мав цикл робіт під загальною назвою "Маркшейдерсько-геометричний аналіз родовищ", що

включає оцінку і геометризацию понад 15 родовищ Донбасу, Кавказу, Уралу, Середньої Азії. Він дозволив строго упорядкувати і поставити на службу народному господарству планово-висотну основу гірських підприємств.

Ці дослідження з'явилися основою створення Донецької маркшейдерської школи (засновник проф. д.т.н. Оглоблін). Результати виконаного циклу робіт з'явилися основою 9 захищених кандидатських дисертацій.

На кафедрі покладений початок науковому напрямку " Фотограметрична зйомка кар'єрів" (Д.М. Оглоблін, І.Я. Рейзенкінд), що стали надалі основою розробки прогресивного методу ведення маркшейдерських робіт на відкритих гірських розробках. В попередні роки була створена лабораторія моделювання еквівалентними матеріалами (одна з найбільших у колишньому Союзі; виготовлено 3 плоских стенди й один об'ємний). Науковий напрямок " Моделювання вугленосної товщі й умов підробки" сприяло рішенню ряду прикладних задач і дозволило розробити фундаментальну схему механізму зрушення товщі гірських порід (М.М. Зоря, Ф.І. Музафаров), що одержала широке визнання фахівців гірського профілю.

Велике значення для гірських підприємств мала науково-дослідницька робота " Створення і реконструкція опорних маркшейдерських мереж за допомогою гірокомпасів, світло- і радіодалекомірів і засобів ВТ" (В.К. Музикантов, В.В. Мирний). У рамках цієї роботи створений полігон - компаратор, що має довжини, визначені з точністю 1:1000000. Він з'явився надійним еталоном для спеціальних робіт півдня країни, увійшов до реєстру етalonів колишнього Союзу, їм постійно користалися цивільні і військові організації при створенні і дослідженні далекомірної техніки. Дослідження проф. Черняєва В.І. внесли великий вклад у розробку раціональних методів ведення гірських робіт у зонах опорного тиску при виїмці пологих і крутих вугільних пластів. Вони досить повно освітлені в його монографії.

За минулі роки викладачі кафедри видали 9 монографій. Серед них тритомник Д.М. Оглоблина "Маркшейдерські роботи при підземній розробці родовищ". Ця фундаментальна праця вперше у вітчизняній практиці визначила чітку концепцію маркшейдерії гірничодобувних підприємств. Протягом десятиріч тритомник став настільною книгою маркшейдерів. Видано багато нормативних і довідково-інформаційних літературних джерел, якими користаються маркшейдерські служби України і країни СНД (три види математичних таблиць, двотомний довідник маркшейдера, термінологічні і тлумачні словники й ін.). "Інструкція з виробництва маркшейдерських робіт" (співавтори В.В. Мирний і В.К. Музикантов) є одним з основних нормативних маркшейдерських документів України. Видано 15 збірників наукових праць "Маркшейдерська справа". Д.М. Оглоблин був ініціатором і відповідальним редактором щорічного збірника "Маркшейдерська справа в соціалістичних країнах". Усього захищено 2 докторські і 33 кандидатські дисертації, 7 магістерських робіт.

Студентській науковій праці викладачі кафедри завжди приділяли велику увагу. 8 студентів нагороджені срібними медалями ВДНГ (керівники М.Г. Папазов і В.К. Музикантов). Випущено 6 збірників праць з матеріалами студентських наукових конференцій республіканського рівня, за участю студентів опубліковано понад 50 статей.

В даний час навчальний процес на кафедрі ведуть 9 викладачів, що зберігають і множать її кращі традиції.